

Høringsinnspill til Stortingets utdannings- og forskningskomité om Statsbudsjett 2026 for Kunnskapsdepartementet

Innledning

NHO Geneo organiserer over 700 private barnehager med rundt 14 000 årsverk, og representerer en betydelig del av barnehagetilbudet i Norge. Våre medlemsbarnehager er til stede i hele landet – fra store byer til små distriktskommuner – og utgjør en viktig del av velferdssamfunnet. Barnehagene bidrar til tidlig innsats, trygg oppvekst og læring, og er avgjørende for å sikre foreldres mulighet til å delta i arbeidslivet.

I dette høringsinnspillet til Stortingets utdannings- og forskningskomité om Statsbudsjettet 2026, peker vi på to områder som er særlig kritiske for sektoren: behovet for like nedskrivningsregler for barnehagelærere, og den vedvarende underfinansieringen av kapitalkuttet – nå videreført som eiendomstilskudd. Begge temaene har stor betydning for kvaliteten i tilbudet til barna, for rekruttering av kompetente fagpersoner, og for bærekraften i barnehagedriften.

Like nedskrivningsregler for barnehagelærere som for grunnskolelærere

Regjeringens forslag om nedskrivning av studiegjeld for lærere i grunnskolen trinn 1–7 er et viktig virkemiddel for rekruttering. Men det er uforståelig at barnehagelærere fortsatt er utelatt. Barnehagelærere er like avgjørende for barns utvikling og læring – og sektoren står i en alvorlig rekrutteringskrise:

- Søkertallene til barnehagelærerutdanningen har falt med 15,8 % siste år. Flere hundre studieplasser står tomme.
- Over 2700 barnehagelærere mangler for å oppfylle pedagognormen. Dispensasjoner er blitt normalen.
- Regjeringens mål om 60 % barnehagelærerdekning innen 2030 er i ferd med å glippe.

Dette rammer særlig distriktene. Mange kommuner med tynt befolkningsgrunnlag sliter med å rekruttere kvalifiserte barnehagelærere. I slike områder er det ofte få søkere, lang reisevei til utdanning, og lavere lønnsnivå. Når studiegjelden oppleves som en barriere, velger mange bort barnehagelærerutdanningen – og kommunene står igjen med et tilbud som ikke oppfyller lovpålagte krav.

En gjeldssletteordning for barnehagelærere vil derfor ikke bare styrke rekrutteringen nasjonalt, men også være et viktig distriktsgrep. Det vil gjøre det mer attraktivt å ta

utdanning og jobbe i barnehage i hele landet – og bidra til å sikre likeverdig kvalitet i tilbudet uavhengig av geografi.

NHO Geneo ber Stortinget:

- Sikre **like nedskrivningsregler for barnehagelærere og lærere i skolen.**
- Etablere en **egen gjeldssletteordning for barnehagelærere som jobber i barnehage i minst tre av seks år.**
- Vurdere ordningen som et **rekrutterings- og distriktsvirkemiddel**, med mål om å styrke bemanningen i hele landet.

Kapitaltilskudd og nytt eiendomstilskudd

Kapitaltilskuddet til private barnehager har i mange år vært underfinansiert. Når hovedvekten av barnehagene er bygget før 2017, havner de på laveste sats. Reduksjonen på 100 kroner per heltidsplass i 2026-budsjettet utgjør et reelt kutt i rammevilkårene – samtidig som kostnadene har økt betydelig. Dette tvinger barnehagene til å rasjonalisere driften, noe som går direkte ut over tilbudet til barna.

I forslaget til ny finansieringsforskrift erstattes kapitaltilskuddet med et flatt eiendomstilskudd. NHO Geneo har støttet prinsippet om en flat sats, men **ikke** at tilskuddet skal være provenynøytralt. Med dagens satser innebærer dette en reduksjon på over 10 millioner kroner – i et tilskudd som allerede er sterkt underfinansiert.

Eiendomskostnader er ikke valgfrie. Renter, avdrag og husleie må betales. Når tilskuddet ikke dekker reelle kostnader, øker risikoen for kutt i bemanning og pedagogisk innhold. Dette er i direkte strid med intensjonene bak lovendringene i barnehageloven fra juni 2025, hvor det ble understreket at **likeverdig behandling og forutsigbarhet** skulle ligge til grunn.

NHO Geneo ber Stortinget:

- Stoppe underfinansiering av kapitalkostnader og sikre at det nye eiendomstilskuddet **reflekterer reelle kostnader.**
- Avvise provenynøytralitet som prinsipp for nytt eiendomstilskudd.
- Sikre at **alle deler av tilskuddsmodellen – inkludert pensjon, kapital og administrasjon – bygger på økonomisk likeverdig behandling.**

Avslutning

Barnehagene er en grunnpilar i velferdssamfunnet og en nøkkel til tidlig innsats, inkludering og læring. Private barnehager utgjør halvparten av tilbudet, og har vært

avgjørende for full barnehagedekning og høy kvalitet. Likevel har rammevilkårene forvitret over tid.

Statsbudsjettet 2026 må rette opp i dette. Det må leveres politikk som faktisk virker – for barna, familiene og samfunnet.